

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 31 października 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych stwierdził swoją niewłaściwość miejscową w sprawie z powództwa A. S. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego W. w W., VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako Sądowi właściwemu.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd podniósł, iż wobec wskazania przez strony w treści § 16.2 umowy o pracę, iż sądem właściwym do rozstrzygania sporów wynikających z umowy i jej wykonania będzie sąd w Warszawie, zgodnie z brzmieniem art. 46 § 1 kpc sprawę do rozpoznania przekazano Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w W., VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako wyłącznie właściwemu.

Sąd podkreślił, iż wskazaną okoliczność uwzględniono na zarzut pozwanego zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdnaniem się w spór co do istoty sprawy.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wniósł pełnomocnik powódki.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie

- art. 46 § 1 k.p.c. poprzez błędne jego zastosowanie i przekazanie sprawy, zgodnie z zapisem § 16.2 umowy o pracę zawartej między stronami, do rozpoznania Sadowi Rejonowemu dla miasta stołecznego W. w W., VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji, gdy pomiędzy stronami stosunku pracy nie jest możliwe zawarcie umowy prorogacyjnej, o której mowa w art. 46 § 1 k.p.c.;

- art. 461 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i błędne uznanie, iż sądem właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy jest Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego W. w W., VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji, gdy art. 461 k.p.c., w zakresie spraw dotyczących prawa pracy, statuuje szczególny przypadek właściwości wyłącznej sądu, który umożliwia wytoczenie powództwa bądź przed sądem właściwości ogólnej pozwanego, bądź przed sądem, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, bądź też przed sądem, w którego okręgu znajduje się zakład pracy.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący powołał postanowienie SN z dnia 13 lutego 2014 r., II PZP 1/13 oraz wyrok SN z dnia 20 maja 2014 r. I PK 285/13.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i nadanie sprawie dalszego biegu.

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik strony pozwanej wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie zażaleniowe, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie, jednakże z innych względów niż te, które podnosi skarżący.

Zgodnie z treścią art. 461 § 1 kpc regulującym właściwość miejscową Sądu w postępowaniu odrębnym strona powodowa w sprawach z zakresu prawa pracy może wytoczyć powództwo:

1. przed sądem właściwości ogólnej (zgodnie z art. 27 i 30 kpc w przypadku gdy pozwany jest pracodawcą – wg miejsca jego siedziby),

2. przed sądem, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana,

3. przed sądem, w którego okręgu znajduje się zakład pracy.

W myśl § 3 tego artykułu Sąd właściwy może na zgodny wniosek stron przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, rozpoznającemu sprawy z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych, jeżeli przemawiają za tym względy celowości. Postanowienie w tym przedmiocie może zapaść na posiedzeniu niejawnym. Sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem sądu przekazującego.

W świetle zaś art. 46 § 1 kpc. strony mogą umówić się na piśmie o poddanie sądowi pierwszej instancji, który według ustawy nie jest miejscowo właściwy, sporu już wynikłego lub sporów mogących w przyszłości wyniknąć z oznaczonego stosunku prawnego. Sąd ten będzie wówczas wyłącznie właściwy, jeżeli strony nie postanowiły inaczej lub jeżeli powód nie złożył pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Strony mogą również ograniczyć umową pisemną prawo wyboru powoda pomiędzy kilku sądami właściwymi dla takich sporów.

Wobec tego na zasadach wskazanych w przepisach o postępowaniu zwykłym określona przez strony w umowie właściwość wyłączna sądów dla rozpoznawania ich spraw powoduje, że właściwość w ten sposób określona eliminuje każdą inną właściwość, a więc także ewentualną właściwość ogólną i przemienne (zob. post. SN z 29.11.1982 r., I CZ 98/82, niepubl.).

Niemniej jednak dla skuteczności umowy prorogacyjnej wymagane jest zachowanie wymienionych we wskazanym przepisie warunków. Przede wszystkim istnieje wymóg dochowania zwykłej formy pisemnej. Umowa prorogacyjna może być zawarta jako odrębna umowa albo klauzula w umowie kreującej dany stosunek prawny. Ponadto w treści umowy prorogacyjnej strony powinny oznaczyć konkretny stosunek prawny, z którego spór już wyniknął lub może wyniknąć w przyszłości oraz sąd, któremu poddają rozstrzygnięcie tego sporu. Niedopuszczalna jest umowa usuwająca tylko właściwość przewidzianą w przepisach kodeksu, bez jednoczesnego wskazania innego sądu.

W związku z tym w ocenie Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie w przedmiocie, czy wiążąca dla sądu jest umowa prorogacyjna, w której strony dokonały wyboru sądu, któremu poddają pod rozstrzygnięcie spór, czy też właściwy jest do rozstrzygnięcia takiego sporu sąd wyznaczony bezpośrednio przepisami ustawy - w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy - wymaga pierwotnie ustalenia czy w ogóle wiążąca umowa prorogacyjna istnieje i czy jest ona w tej formie, jak w niniejszej sprawie, skuteczna.

Dla realizacji celu leżącego u podstaw uregulowania zawartego w art. 46 § 1 treść umowy powinna bowiem nie tylko usuwać właściwość przewidzianą w Kodeksie postępowania cywilnego, lecz także zawierać wskazanie innego sądu, który staje się właściwy. Wskazanie to obejmuje zarówno siedzibę, jak i nazwę sądu (podobnie komentarz T.Żyżnowskiego, Lex).

Zdaniem Sądu II instancji w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy przekazując sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego W. w W., VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako Sądowi właściwemu, tej kwestii należycie nie zbadał.

Podnieść należy, iż na gruncie rozpatrywanego przypadku w umowie o pracę powódki, w § 16.2 niewątpliwie określono, iż sądem właściwym do rozstrzygnięcia sporów wynikających z umowy i jej wykonania jest sąd w W..

W ocenie Sądu Okręgowego wskazany zapis budzi jednak wątpliwość czy w takich okolicznościach w ogóle doszło do zawarcia przez strony umowy prorogacyjnej. W umowie podano bowiem tylko siedzibę sądu – miasto W.. Tymczasem w świetle Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz. U.2014 poz. 1407) w miejscowości tej jest kilka sądów tego samego rzędu. W szczególności dla samej W. w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie znajduje się: Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W., Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w W., Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, Sąd Rejonowy dla Warszawy-

Woli w W., Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza w W.. Natomiast w obszar właściwości Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie wchodzi Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w W. i Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w W. (§ 3 pkt 40 i 41). Tym samym niejasnym jest czy w oparciu o powołany zapis umowy stron de facto doszło do wyboru sądu, któremu poddane zostało rozstrzygnięcie sporu i czy wskazane postanowienie może rodzić jakiegokolwiek skutki procesowe w zakresie określenia właściwości sądu.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy, z uwagi na brak wyjaśnienia wskazanych okoliczności decydujących o istnieniu między stronami umowy prorogacyjnej, nie sposób zatem dywagować czy wskazane postanowienie umowne, z uwagi na treść art. 46 § 1 kpc oraz 461 kpc, jest skuteczne i dopuszczalne.

W ocenie Sądu Okręgowego, w oparciu o treść uzasadnienia wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, nie sposób również wywnioskować, z jakich względów sprawę do rozpoznania przekazano Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego W. w W., VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako sądowi właściwemu, skoro same strony nie dokonały wskazania konkretnie tego sądu w umowie, a w obrębie miasta W. jest kilka sądów rejonowych uprawnionych do rozpoznawania spraw z zakresu prawa pracy.

Z tych wszystkich względów, w ocenie Sądu Okręgowego wydane rozstrzygnięcie nie nadaje się do kontroli instancyjnej. Sąd Rejonowy nie odnosząc się do wskazanych kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia, nie rozpoznał bowiem istoty przedmiotowego sporu. Określenie zaś sądu właściwego w przedmiotowej sprawie, w oderwaniu od konkretnych zapisów umownych, nie pozwala na sprawdzenie poprawności rozumowania Sądu Rejonowego i prawidłowości wydanego orzeczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy orzekając co do istoty sporu – żądania przekazania sprawy według właściwości miejscowej określonej w umowie prorogacyjnej - Sąd Rejonowy winien wyjaśnić, czy i w jakich rzeczywistych postanowieniach umownych żądanie to ma pokrycie tj. przesądzić o istnieniu lub nie wskazanej umowy. Następnie zaś winien rozstrzygnąć, czy taka umowa w ogóle w stosunkach pracy jest dopuszczalna i skutkuje ograniczeniem właściwości miejscowej, a jeśli tak wskazać czemu przekazanie sprawy konkretnie Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego W. w W., VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jest uzasadnione. Dopiero bowiem, spełnienie tych wymogów pozwoli na merytoryczną instancyjną kontrolę wydanego rozstrzygnięcia.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.